

FLENTROP ORGELBOUW B.V. – ZAANDAM

TE KOOP

Cabinet organ (collecte D.A. Flentrop)

Circa 1875 - 5 registers

Flentrop Orgelbouw BV | Westzijde 57 | 1506 EC Zaandam |
+31 (0)75-6168651 | info@flentrop.nl | www.flentrop.nl

FLENTROP ORGELBOUW B.V. – ZAANDAM

-2-

Dispositie:

Holpijp	8'	bas/disc
Prestant	8'	disc
Fluit	4'	
Quint	3'	deels in front
Octaaf	2'	

Ventiel en tremulant. Klavieromvang C-f'''.

Flentrop Orgelbouw BV | Westzijde 57 | 1506 EC Zaandam |
+31 (0)75-6168651 | info@flentrop.nl | www.flentrop.nl

FLENTROP ORGELBOUW B.V. – ZAANDAM

-3-

Over het orgel is het volgende geschreven:

'Het instrument is in de 19^e eeuw, rond 1875, gebouwd, waarbij ruim gebruik gemaakt werd van onderdelen uit die tijd, zoals de kast en een deel van het pijpwerk en oudere onderdelen, zoals de windlade, de registermechaniek, de toetstructuur en een deel van het pijpwerk.

De vormgeving is curieus. De vormgeving van het front, wat zichtbaar wordt wanneer men de deuren van de bovenkas opent, is volstrekt uniek, en roept herinneringen op aan een kerkorgelfront, waarbij bepaalde elementen omgekeerd zijn toegepast. Als gevolg van deze vormgeving zijn de registerknoppen zodanig aangebracht, dat deze naar boven getrokken dienen te worden om een register aan te zetten.

Het intrigerende van dit instrument is dat, met behulp van elementen uit de late 18^e en de 19^e eeuw, een instrument gecreëerd is dat enerzijds veel kenmerken heeft van het traditionele 'Hollandse' kabinetorgel, maar anderzijds zijns gelijke niet kent vanwege de van de gangbare traditie afwijkende oplossingen om delen van verschillende ouderdom op harmonieuze wijze te kunnen samenvoegen.

Het instrument werd destijds aangekocht uit kerkelijk bezit te Enkhuizen en heeft de typische dispositie die voor dit orgel welhaast standaard was.'

Rapport over het kabinetorgel afkomstig uit de Pieterskerk te Utrecht (collectie D.A. Flentrop), 3 maart 2003:

'Het totale concept van het instrument is in vrij hoge mate origineel. Van het pijpwerk is de totale Prestant 8' Discant nieuw, echter goed passend bij het oudere pijpwerk. Datzelfde geldt voor de twee grootste houten pijpen.

De gehele kas, balg, windlade, het overige pijpwerk en de klaviatuur zullen van dezelfde maker zijn.

De orgelkas is van massief eiken, met mahonie gefixeerd. Opvallend is, dat ook aan het zicht onttrokken delen aan de binnenkant van finer zijn voorzien. Het snijwerk dat de kas bekroont, is van mahonie, de versieringen aan de buitenzijde van de luiken van eiken.

FLENTROP ORGELBOUW B.V. – ZAANDAM

-4-

Deze luiken draaien in taatsscharnieren. De achterwand bestaat uit twee massief eiken panelen. Het paneel aan de voorzijde van de onderkas is uitneembaar.

Het frontraam is van eiken, de stokken en het sierwerk zijn zwartgeschilderd. De pijpen C t/m G van de Quint 3' staan in twee velden aan de buitenzijde van het front; de grootste pijpen buiten. De tussenvelden verlopen van gis' en g' naar resp. dis^o en e^o. Deze velden welven naar achteren. In de holle, halfronde toren in het midden spreken Gis t/m d^o. De dieptewerking in het front geeft het orgel een verrassend uiterlijk.

De magazijnbalg ligt onderin het orgel. Balggewicht aan de linkerzijde is een blok ijzer, met de letters A.S.J.D., aan de andere kant ligt een dubbele plak lood.

Het klavier loopt van C t/m f'''. Alle toetsen zijn van eiken. De ondertoetsen van de klavieren zijn belegd met ivoor. Dit dateert nog uit de bouwperiode. Het aan de voorzijde recht afgezaagde beleg van de boventoetsen is zwartgeschilderd mahonie. De toetsen liggen op dunne eiken stekertjes, die ofwel direct naar de windlade lopen, of via een walsbordje naar de juiste cancellen worden geleid.

De registeropschriften zijn met inkt op perkament aangebracht en voorzien van een glazen bescherming. Het handschrift is 19^e eeuws. De opschriften luiden van links naar rechts:

Ventiel

Holpijp   8   Vt Bass

Fluit   4   Vt

Octaaf   2   Vt

Quint   3   Vt

Holpijp   8   Vt Treble

Prestant   8   Vt Treble

Tremulant

FLENTROP ORGELBOUW B.V. – ZAANDAM

-5-

De eiken registertrekkers worden naar boven getrokken. De knoppen zijn van messing. Tussen de vierkante gaten waar de trekkers nu doorheen lopen, zijn de sporen van vroegere gaten te zien. Deze duiden wellicht op een wijziging, maar kunnen ook heel goed uit de bouwperiode komen. Het hout waarmee de gaten gestopt zijn, is namelijk oud. In de walsramen voor de registermechaniek zijn dezelfde wijzigingen te zien. De metalen walsjes hebben twee armen, die aan weerszijden aan de trekstokken aangrijpen. Deze stokken lopen onder de lade door naar de rechterzijde van de lade. Daar vindt de overbrenging naar de slepen plaats. Deze gehele constructie is origineel.'

Vraagprijs: € 6.000,-.

Discant = treble